

GÖTEBORGS UNIVERSITET

CHALMERS

Rapport för Sten A Olssons stiftelse för Forskning och
Kultur

Översikt av Innovations och Entreprenörskaps-
inriktade verksamheter på
Chalmers Tekniska Högskola och Göteborgs universitet

May 2012

1. Introduktion

1.1 Bakgrund

Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur har efterfrågat en översikt över området innovation och entreprenörskap. De önskar ha en kartläggning av aktörer och individer som är verksamma inom området vid Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet.

Frågan restes i en kommitté för stipendier till ”Masters of Science”-studenter där stiftelsen ger stipendier till studenter på avancerad nivå inom sina prioriterade områden. Innovation och entreprenörskap är ett av dessa områden och studenter inom masterutbildningarna Management and Economics of Innovation (MEI) på Chalmers och Innovation and Industrial Management (IIM) på GU kan söka dessa stipendier. Vid mötet den 10 februari 2012 kom ett önskemål upp om en översikt av området innovation och entreprenörskaps i Göteborg. Magnus Holmén och Maureen McKelvey åtog sig att sammanställa en kartläggning av de enheter på Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet som arbetar med innovation och/eller entreprenörskap. Daniel Ljungberg, post-doc, har bidragit med analysen och till skrivningen.

Under processens gång har vi informerat ledningen på berörda fakulteter och värdefulla kommentarer har erhållits från personer som är aktiva inom tredje uppgiften i Göteborg. Kartläggningen är baserad på vedertagna mått på forskning och dess betydelse och påverkan. Med vedertagna mått åsyftas standardiserade mått och verktyg för att mäta forsknings-produktivitet och -påverkan baserat på vetenskapliga publikationer och citeringar, såsom beskrivs i detalj nedan.

1.2. Definitioner av innovation och entreprenörskap

Låt oss börja med att förtydliga begreppen innovation och entreprenörskap. För genomförandet av denna översikt så definieras området i relation till nuvarande forskning om innovationsprocesser och entreprenörskap. Det vill säga, den forskning som har som primärt syfte att öka förståelsen för och/eller förklara dessa fenomen.

Med innovation så avses i litteraturen skapandet av en nyhet för någon aktör som kommersialiseras alternativt har ett ekonomiskt värde. Detta kan jämföras med begreppet ”upppfinning” (invention) vilket avser en teknisk nyhet oavsett om den kommersialiserats eller ej. Innovationer finns i olika former, såsom produktinnovation, processinnovation eller affärsmodellinnovation. Innovationer förknippas främst med företag, men det finns även ”samhälls-innovationer” (sociala innovationer som till exempel ”bottom of the pyramid”) som kan skapas av andra aktörer i samhället såsom ideella och/eller icke-statliga organisationer.

Entreprenörskap fokuserar på startandet och utvecklandet av nya företag. Forskning om entreprenörskap handlar om hur en individ eller nystartat företag exploaterar någon form av teknisk eller affärsmässig nyhet. Detta inkluderar hur och varför individer eller nystartade företag utvecklar sin affärsverksamhet, hur entreprenörskap i stort påverkar

industriell omvandling och ekonomisk utveckling, och relationer mellan individer och företag och deras omgivning, till exempel resurser som flyttas mellan stora företag och nystartade företag.

Utifrån de roller som ett universitet tar på sig, så utgör forskningen basen för området och utifrån den bedriver man utbildning och interagerar med samhället på olika sätt (tredje uppgiften). Syftet med denna översikt är att förstå vilka forskargrupper som är aktiva inom området på Chalmers och GU. Rapportens fokus är grupper på Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola som är aktiva inom forskningsområdet innovation och entreprenörskap, men som även bedriver utbildningar på masters- och doktorand-nivåer och som interagerar i stor utsträckning med samhället (tredje uppgiften). I huvudsak är det två fakulteter i Göteborg som bedriver forskning och avancerad utbildning inom innovation och entreprenörskap: Institutionen för teknikens ekonomi och organisation på Chalmers tekniska högskola och Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Nedan ges en översikt över verksamhet och individer på de dedikerade enheter som i huvudsak fokuserar forskning och utbildning inom området innovation och entreprenörskap. Även de enheter som delvis bedriver forskning inom, eller med inslag av, innovation och entreprenörskap nämns, men utan detaljer.

Sektion 3, ”Forskning och Utbildning”, presenterar dessa dedikerade enheter, enligt tillgänglig information. I Tabell 1 och 3 ges en översikt över dessa enheter på Chalmers respektive Göteborgs universitet, med information om seniora forskare och dedikerade Masters-utbildningar (MSc) kopplade till respektive enhet. Det finns andra utbildningar tex Venture Cup men vi fokuserar på Masters. Med ”seniora forskare” menas professorer, docenter, lektorer och post-docs.

I Tabell 2 och 4 ges information om enskilda forskare på de dedikerade enheterna, utifrån internationellt använda mått på ”forskningspåverkan”, det vill säga produktivitet baserat på publikationer och citeringar. För att säkerställa validiteten så har två verktyg använts för att mäta publikationer och citeringar, ISI (Web of Knowledge) och Publish or Perish (PoP). ISI är en databas som samlar publikationsdata baserat på ett urval av ”peer”-granskade vetenskapliga journaler. Det är välkänt att ISIs urval täcker medicin, teknik, och naturvetenskap bättre än samhällsvetenskap, vilket gör att forskningsproduktivitet kan underskattas grovt. Publish or Perish (PoP) är en databas som sammanställer information rörande publikationer baserat på Google Scholar, vilket inkluderar fler källor än de som återfinns hos ISI. Därmed ger PoP betydligt fler publikationer och citeringar än det avsevärt smalare ISI.

Vedertagna mått måste anpassas till materialet och kontexten och rapporten begränsas till det senaste decenniet. *I arbetet så identifierades bara publikationer som publicerats från och med år 2000.* Dessutom identifierades ett fåtal individer med bakgrund inom andra områden än innovation och entreprenörskap, och som därför eventuellt har publikationer inom helt andra områden, exempelvis medicin och bioteknik. För dessa 3 individer har deras totala forskningsproduktion noteras i fotnot. För alla andra forskare

har den totala mängden publikationer och citeringar tagits med i sammanställningen. För GU samlades informationen in under oktober 2011, medan insamlingen för Chalmers gjordes i mars 2012.

För tydlighets skull, så påvisas i sektion 4 även verksamhet i relation till tredje uppdraget. Rapporten ger ej en fullständig översikt över alla universitetsbaserade aktörer inom tredje uppgiften, utan vill förmedla en förståelse för kopplingen mellan forskning/utbildning och tredje uppgiften.

Orsaken till begränsningen är att det råder en viss begreppsförvirring då begreppet ”forskning” även används för konsultverksamhet och tredje uppgift. Alla aktörer har inte en aktiv forskningsbas, utan fokuserar på samverkan med företag eller samhället. Sektion 4 presenterar därför en översikt över de dedikerade enheternas tredje uppgiftsaktiviteter, samt en sammanställning över huvudaktörer och supportstrukturer verksamma inom tredje uppgiften på Chalmers och GU.

2. Forskning och Utbildning

2.1 Dedikerad enheter på Chalmers Tekniska Högskola

Chalmers Tekniska Högskola bedriver forskning och utbildning inom ingenjörsområden. Detta ingenjörsfokus innebär att teknik- och kunskapsutveckling på Chalmers är naturligt kopplat till innovation och entreprenörskap. Flera tekniska utbildningar och även vissa forsknings-områden har inslag av ämnen som är relaterade till innovation och entreprenörskap såsom projektledning, design eller företagsekonomi, och dessa finns representerat på flera institutioner och avdelningar på Chalmers. Till exempel finns inslag av dessa områden inom enheter såsom Produkt och produktionsutveckling (PPU), Energisystemanalys, Operations Management, Service Management, och IT-universitetet (gemensam med Göteborgs universitet).

Här ger vi en översikt över de ”dedikerade” enheter som har stora inslag, eller övergripande fokus på, forskning kring innovationer och entreprenörskap. Chalmers har två dedikerade innovations- och entreprenörskapsforskande enheter, båda på Institutionen för teknikens ekonomi och organisation. Ett fåtal viktiga forskare är inte med i denna sammanställning då de inte är anställda på någon av dessa två dedikerade enheter. Detta gäller framförallt professorerna Ove Granstrand och Staffan Jacobsson, som båda har bidragit betydligt till uppbyggnaden och utvecklingen av innovationsområdet och är internationellt välkända.

Tabell 1. Översikt av dedikerad enheter och Masters-utbildningar, Chalmers

Enhet	Seniora forskare	Antal forskar-studerande	Masters	Genomsnittstorlek Master
<i>Innovationsteknik/ Center for Business Innovation (CBI)</i>	10	5	Management and Economics of Innovation (MEI)	60
	Sören Sjölander Sofia Börjesson Joakim Björkdahl Henrik Berglund Maria Elmquist Magnus Holmén Jonas Hjerpe Jan Wickenberg Christian Sandström			
<i>Management of Organizational Renewal and Entrepreneurship (MORE)</i>	7	4	Entrepreneurship and Business Design	40
	Flemming Norrgren Per Svensson Tobias Fredberg Susanne Ollila Mats Lundqvist Karl Palmås Karen Williams Middleton			

Innovationsteknik, som också utgör centrumbildningen Center for Business Innovation (CBI), fokuserar på forskning om management av innovations- och affärsutvecklingsprocesser, och även entreprenörskaps-forskning.¹ Deras forskning är till stor del inriktad mot praktisk applicerbarhet, sker ofta i samarbete med företag, och vissa forskningsprojekt har inslag av så kallad aktions-forskning. För närvarande har enheten tio seniora medarbetare, samt fem doktorander (se Tabell 1 och 2).

Den andra enheten är Management of Organizational Renewal and Entrepreneurship (MORE).² Forskningen på MORE fokuserar på organisatorisk förnyelse, både i form av entreprenörskap - det vill säga uppstart och utveckling av nya, mestadels teknikbaserade, företag - och förnyelse av etablerade (stora) företag. Detta innefattar forskningsämnen som öppen innovation, akademiskt entreprenörskap, entreprenörskapsutbildning och ledarskap. MORE har sju seniora forskare, samt fyra doktorander (se Tabell 1 och 2).

¹ <http://www.chalmers.se/tme/SV/organisation/avdelningar/innovationsteknik>, <http://cbi.chalmers.se/>

² <http://www.chalmers.se/tme/SV/organisation/avdelningar/management>

I Tabell 2 presenteras en översikt av seniora forskare på dessa båda enheter, enligt de vedertagna mått på publikationer och citeringar inom området som presenterades i sektion 2.

Tabell 2. Översikt av seniora forskare på Chalmers (mars 2012)

Individ	Position	Avdelning	Publikationer		Citeringar	
			ISI	PoP	ISI	PoP
		<i>Innovationsteknik/ CBI</i>				
Sören Sjölander	Professor	Innovationsteknik/ CBI	0	9	0	28
Sofia Börjesson	Professor	Innovationsteknik/ CBI	6	29	17	107
Joakim Björkdahl	Docent	Innovationsteknik/ CBI	2	31	1	101
Henrik Berglund	Docent	Innovationsteknik/ CBI	0	23	0	133
Maria Elmquist	Docent	Innovationsteknik/ CBI	7	47	15	239
Magnus Holmén	Docent	Innovationsteknik/ CBI	4	39	158	747
Jan Wickenberg	Doktor	Innovationsteknik/ CBI	1	7	2	31
Christian Sandström	Post-doc	Innovationsteknik/ CBI	3	11	2	12
		<i>MORE</i>				
Flemming Norrgren	Professor	MORE	4	18	24	128
Tobias Fredberg	Docent	MORE	7	44	10	155
Susanne Ollila	Docent	MORE	2	38	0	155
Mats Lundqvist	Universitets-lektor	MORE	0	21	0	171
Karl Palmås	Doktor	MORE	0	12	0	37
Karen Williams Middleton	Post-doc	MORE	0	9	0	3

2.2 Avancerade utbildningar på Chalmers

Doktorandutbildning relaterad till området innovation och entreprenörskap bedrivs på forskarskolan på Institutionen för teknikens ekonomi och organisation. Även om hela forskarskolan är centrerad runt ämnen som teknisk utveckling, innovation och dylikt, så är det framförallt doktorander anställda på de två enheterna (CBI och MORE) som har ett renodlat fokus i sin utbildning och forskning på innovation och/eller entreprenörskap. För närvarande har CBI fem doktorander anställda, och MORE har fyra doktorander, varav två industridoktorander.

Chalmers utbildning är baserad på en treårig kandidatutbildning som följs av en tvåårig masterutbildning som ges på engelska. I dagsläget så finns det 41 mastersutbildningar och flera utav dem är inriktade på teknisk utveckling, exempelvis Innovative and Sustainable Chemical Engineering, Industrial Design Engineering och Software Engineering. Denna typ av utbildningar fokuserar på den tekniska utvecklingsprocessen men har inte något egentligt fokus på företagskonkurrens, marknadsdiffusion eller dylikt. Därmed så hanterar de inte innovation eller entreprenörskap i generella termer.

På Institutionen för teknikens ekonomi och organisation ges de två mastersutbildningar på Chalmers som kan sägas vara dedikerade till innovation och entreprenörskap (se Tabell 1). Mastersutbildningen Management and Economics of Innovation (MEI),

kopplad till forskning och personal på enheten CBI, utbildar studenter att förstå, analysera och hantera innovations- och affärsutvecklings-processer i företag och samhället i stort. Utbildningen kombinerar praktisk tillämpning, teoretisk förståelse och kritiskt tänkande, och utbildar årligen ca 60 studenter.

Den andra mastersutbildningen är Entrepreneurship and Business Design (EBD), framförallt kopplad till enheten MORE. Mastersutbildningen syftar till att träna och utbilda studenter till entreprenörer, såväl genom traditionell (teoretisk) utbildning som genom praktisk erfarenhet. Efter ett första år av traditionell undervisning ges studenterna en möjlighet att applicera sina färdigheter praktiskt genom att själva vara med och starta upp ett entreprenöriellt projekt. I Chalmers-utbildningen EBF ingår samläsning av studenter på Chalmers och Göteborgs universitet av mastersutbildningen Business Creation and Entrepreneurship in Biomedicine (Sahlgrenska), GIBBS och ett spår som tidigare hette ICM (Intellectual Capital Management). Chalmers studenter utgör huvudantalet studenter till dessa utbildningar. EBD har årligen ca 40 studenter, inräknat alla inriktningar.

2.3 Dedikerad enheter på Göteborgs universitet

Göteborgs universitet har tre enheter dedikerade enheter inom ämnet innovation och entreprenörskap. Handelshögskolan är basen för ämnet innovation och entreprenörskap på Göteborgs universitet, och då främst Institutet för Innovation och Entreprenörskap (IIE).³

Eftersom GU som universitet har ett brett fokus finns det dessutom individer och grupper på andra fakulteter som jobbar med vissa typer av frågor relaterade till innovation och entreprenörskap,, såsom en dedikerad enhet på Sahlgrenska akademien (Sahlgrenska) med inriktning mot medicin och bioteknik. Inslag av innovation och entreprenörskap återfinns även inom områden och enheter som nationalekonomi, företagsekonomi, Gothenburg Research Institute (GRI), sociologi, samhällsvetenskapliga fakulteten, Högskolan för Design och Konsthantverk (HDK) och på IT-universitet.⁴

³ IIE kommer att bli en enhet inom Institutionen för Ekonomi och Samhälle från och med januari 2013.

⁴ IT-universitetet drivs gemensamt med Chalmers, men de forskare som är aktiva inom området innovation och entreprenörskap är anställda på GU.

Tabell 3. Översikt av dedikerad enheter och Masters-utbildningar, Göteborgs universitet

Enhet	Seniora forskare	Antal forskar-studerande	Masters	Genomsnittstorlek Master
<i>Institutet för innovation och entreprenörskap (IIE)</i>	9 + 2 = 11	3	<i>Innovation and Industrial Management (IIM)</i> <i>Knowledge-based Entrepreneurship (KBE)</i>	20 – kommer att expandera till 45 Nystartat Finns 20 platser
	Maureen McKelvey Annika Rickne Olof Zaring Johan Brink Rick Middel Daniel Ljungberg Rani Dang Shuan SadreGhazi Berna Beyhan + Fredrik Lavén (också GRI och FEK) Roger Schweizer (också FEK)			
<i>Enheten för innovation och entreprenörskap (Sahlgrenska)</i>	2	1	<i>Business Creation and Entrepreneurship in Biomedicine</i>	5-7 (samläses med Chalmers)
	Thomas Hedner Boo Edgar			
<i>Institut för Innovation och Samhällsförändring (IIS)</i>	2	0	-----	
	Ulf Petrusson Magnus Eriksson			

Institutet för innovation och entreprenörskap (IIE) är som enhet dedikerad till forskning, undervisning och samhälls-interaktion inom ämnet innovation och entreprenörskap.⁵ Detta ämne representerar viktiga processer i en ekonomi och spelar en avgörande roll för och i företag och samhället i stort. Dessa fenomen inbegriper olika aktörer involverade i skapandet, spridningen och exploateringen av idéer vilka leder till affärs- och samhälls-innovationer, inklusive förnyelse av såväl existerande företag som samhället i stort genom skapandet av nya företag och industrier. Hur framgångsrikt dessa processer kan genomföras är även relaterat till förmågor och förutsättningar att

⁵ <http://www.iie.handels.gu.se/>

konkurrera i den globala innovations-ekonomin. IIEs tillvägagångssätt är multidisciplinärt och institutet kombinerar forskning, utbildning på masters- och forskar-nivå, och aktiv dialog med företag rörande dessa frågor. För närvarande har IIE nio seniora forskare, ett antal affilierade forskare från andra institutioner på Handelshögskolan, samt tre doktorander (se Tabell 3 och 4). Utöver dessa har enheten ett antal gästforskare från hela världen, och dem brukar vara här från 1 till 12 månader.

Enheten för innovation och entreprenörskap är lokaliserad på Sahlgrenska akademien, och bedriver forskning och utbildning, samt samverkan, med syftet att utveckla projekt och forskningsresultat inom life science-området i Göteborgs-regionen.⁶ Enheten forskar inom flera områden relaterade till innovation och entreprenörskap, såsom entreprenöriellt lärande, öppen innovation, styrning av innovativa organisationer, och småföretagande, med ett speciellt fokus på medicin och hälsa. Enheten har för närvarande två seniora anställda, samt en doktorand.

I november 2011 lämnade en professor Institutet för Innovation och Entreprenörskap och flyttade tillbaka till juridik. I samband med det startades även en ny centrubildning, Institutet för innovation och samhällsförändring (IIS), som organisatoriskt tillhör Handelshögskolan men som har kontor också på Sahlgrenska akademien.⁷ Deras syfte och fokus ska komma att ligga på generella ämnen relaterade till innovation och entreprenörskap och har för nuvarande två seniora forskare.

⁶ http://www.medicine.gu.se/avdelningar/klinisk_forskning_och_enheten_för_innovation_och_entreprenorskap/

⁷ <http://www.iis.gu.se/>

Tabell 5. Översikt av seniora forskare på GU (oktober 2011)

Individ	Position	Avdelning	Publikationer		Citeringar	
			ISI	PoP	ISI	PoP
		<i>Institut för Innovation och Entreprenörskap (IIE)</i>				
Maureen McKelvey	Professor	IIE	13	142	72	1263
Annika Rickne	Professor	IIE	11	59	210	1007
Olof Zaring	Universitets-lektor	IIE	2	9	14	31
Johan Brink ⁸	Universitets-lektor	IIE	3	14	5	42
Rick Middel	Universitets-lektor	IIE	6	18	15	81
Daniel Ljungberg	Post-doc	IIE	0	18	0	9
Rani Dang	Post-doc	IIE	1	9	1	6
Shuan SadreGhazi	Post-doc	IIE	1	14	0	11
Berna Beyhan	Post-doc	IIE	2	18	12	32
Fredrik Lavén	Lektor/ Post-doc	Företagsekonomi/ GRI / IIE	0	4	0	9
Roger Schweizer	Lektor/ Post-doc	Företagsekonomi/ IIE	0	2	0	4
		<i>Medicin / Enheten för innovation och entreprenörskap</i>				
Thomas Hedner ⁹	Professor inom medicin, inom I&E Doktor	Sahlgrenska	2	5	1	4
Boo Edgar ¹⁰	Docent	Sahlgrenska	0	6	0	2
		<i>Institut för innovation & samhällsförändring</i>				
Ulf Petrusson	Professor	Juridik, IIS	0	14	0	26
Magnus Eriksson	Forskare	IIS	1	4	1	6

2.4 Avancerade utbildningar på GU

Doktorandutbildning relaterad till innovation och entreprenörskap bedrivs på Handelshögskolan, där den enda dedikerade forskar-utbildningen återfinns på IIE. På IIE arbetar för närvarande tre doktorander, medan det finns en anställd doktorand på Sahlgrenska akademien.

Dedikerad utbildning inom innovations och entreprenörskap bedrivs inom tre mastersutbildningar, varav två återfinns på Handelshögskolan och en på Sahlgrenska akademien. På Handelshögskolan ges programmen Innovation and Industrial

⁸ Johan Brink har utöver sina publikationer inom området innovation och entreprenörskap även en inom bioteknik. Totalt sett har han därmed fyra publikationer och 54 citeringar i ISI.

⁹ Thomas Hedner är framförallt aktiv inom medicin och vid tidpunkten för sammanställningen har han 161 publikationer i ISI (från och med år 2000), vilka har gett upphov till 2736 citeringar.

¹⁰ Boo Edgar har sin bakgrund inom medicin. Hans publikationer och citeringar utöver innovation och entreprenörskap har kontrollerats och det finns inte flera inom ISI än det som redovisas i tabell 5.

Management (IIM) och Knowledge-based Entrepreneurship (KBE). Båda dessa är starkt kopplade till enheten IIE.

IIM fokuserar på management i relation till innovationer och industriell dynamik. Syftet är genom att förmedla kunskaper och färdigheter om teorier, metoder och verktyg för att utbilda och träna studenter till potentiella managers inom komplexa, osäkra och föränderliga industrier. Detta inkluderar kurser inom exempelvis innovation management, operations management, strategi inom kunskapsbaserade företag, industriell dynamik, samt forskningsmetodik.

KBE utbildar och tränar studenter inom entreprenörskap och innovation med syftet att förmedla färdigheter som förbereder studenter att axla en entreprenöriell roll oavsett situation. Detta inkluderar sådant som att identifiera och skapa nya innovativa affärsmöjligheter inom existerande (stora) företag (intraprenör), såväl som skapandet och utvecklandet av nya företag (entreprenör). Förutom traditionell teoretisk utbildning inkluderar detta även praktiskt projektarbete relaterat till företagsskapande.

På Sahlgrenska akademien ges programmet Business Creation and Entrepreneurship in Biomedicine, kopplad till Enheten för Innovation och Entreprenörskap och också med lärare från IIS. Mastersutbildningen är till för att träna och utbilda studenter i entreprenörskap och innovation, såväl genom traditionell (teoretisk) utbildning som genom praktiskt projekt-arbete. Den huvudsakliga inriktningen inom mastersutbildningen kallas för GIBBS. Inriktningen fokuserar på företags-skapande och entreprenörskap genom praktiska projektarbeten, med syftet att ge studenter färdigheter och kunskap att skapa, utveckla och driva entreprenöriella projekt baserade på innovationer och medicinska behov inom hälsa och biomedicin. GIBBS samläses med entreprenörskapsutbildningen på Chalmers, och forskare vid IIS undervisar även på Chalmers.

3. Tredje uppdraget och spridning av forskningsresultat

Forskare studerar och analyserar de processer, strukturer och kontexter där innovation och entreprenörskap sker. Då innovation och entreprenörskap är fenomen som företrädesvis sker hos företag men även andra delar av samhället så har forskare inom området ofta djupgående diskussioner och interaktion med företagsledare, ingenjörer, beslutsförfattare och andra intressenter. Understundom sker detta genom direkt interaktion med företag, som till exempel vid analys av företags innovationsprocesser (innovationsaudit) eller aktionsforskning, eller med policy-makers, som till exempel vid formulering av ett lands nya innovationsstrategier. Detta gör att tredje uppdraget ibland inte går att särskilja från forskningsuppdraget. Det skall också tilläggas att viss konsultverksamhet kan ge bidrag till forskning. Teori och praktik inom området kan alltså ligga nära varandra. Här ger vi en kort översikt över de existerande strukturer för tredje uppdraget som finns på Chalmers och Göteborgs universitet.

Tabell 5. Översikt över tredje uppdraget-strukturer på Chalmers och GU

	Chalmers	Göteborgs universitet
Tredje uppdraget-strukturer	<ul style="list-style-type: none"> • Chalmers Innovation (Stena Center) • Encubator • Johanneberg Science Park • Lindholmen Science Park • Chalmers Industriteknik (CIT) • Chalmers Teknologkonsulter • CHAMPS 	<ul style="list-style-type: none"> • Sahlgrenska Science Park • GU Holding • Forsknings- och innovationsservice • HandelsConsulting • GU School of Executive education • MBAs, uppdragsutbildning

3.1 Chalmers tekniska högskola

De två dedikerade enheterna CBI och MORE bedriver tredje uppdraget, framförallt kopplat till vissa forskningsprojekt. Eftersom båda dessa enheter bedriver forskning med stora inslag av praktisk applicerbarhet (och i förekommande fall aktionsforskning) går forskningen och tredje uppdraget ofta hand i hand. Parallellt med detta bedriver även CBI rena tredje uppdraget-uppgifter, såsom att genomföra så kallade innovationsaudit hos företag för att utvärdera och effektivisera deras innovationsprocesser.

På Chalmers finns det också ett stort antal olika supportstrukturer för tredje uppdraget, framförallt inriktade på att stödja och utveckla nystartade teknikbaserade företag, såsom inkubatorer, investerare och teknikparker. Till dessa hör Encubator som investerar i och stöder utvecklingen av de företag som bildats genom mastersprogrammet EBD; Chalmers innovation som är investerare och inkubator för teknikbaserade företag i allmänhet; Lindholmen och Johanneberg science park som är teknikparker; och Chalmers industriteknik som tillhandahåller tjänster för stöd i industriella utvecklingsprocesser baserat på forskning från Chalmers. Det finns även en organisation med syftet att bedriva uppdragsutbildning till näringslivet, kallad Chalmers Professional Education (CHAMPS). Chalmers har även en studentkonsultorganisation, kallad Chalmers Teknologkonsulter (samägd med Handelshögskolan konsultföretag HandelsConsulting), där studenter arbetar som konsulter åt näringslivet.

3.2 Göteborgs universitet

De tre dedikerade enheterna, IIE vid Handelshögskolan, Enheten för innovation och entreprenörskap vid Sahlgrenska akademien och IIS, bedriver även tredje uppdraget-aktiviteter. På IIE innefattar detta att vissa forskningsprojekt är starkt kopplade till och bedrivs tillsammans med företag, såväl som allmän samverkan med industri, beslutsfattare och andra intressenter i form av exempelvis interaktion, föreläsningar och utbildning. Även enheten på Sahlgrenska samarbetar med samhället. Entreprenörskapsutbildningarna kan även ses som att ha inslag av tredje uppdraget då

studenterna ofta utvecklar och kommersialiserar universitetsinitierade företagsidéer. IIS är nystartat men har för avsikt att verka inom tredje uppgiften.

På Göteborgs universitet finns det också ett antal olika support-strukturer för tredje uppdraget, framförallt inriktade på att stödja, utveckla och uppmuntra samverkan. Till dessa hör Forskning- och innovationsservice, som stöder GU-forskare rörande externa relationer och samverkan. Detta innehåller bland annat hjälp för forskningsfinansiering, innovationsrådgivning och stöd för nyttogörande av forskningsresultat. GU holding agerar som stöd för kommersialisering av forskningsresultat, genom att bedriva inkubations- och såddfinansierings-verksamhet. På Handelshögskolan finns även en student-konsultorganisation kallad HandelsConsulting, där studenter arbetar som konsulter. GU har också uppdragsutbildning vid Handelshögskolan, MBA och GU School of Executive education som inkluderar aspekter av innovation och entreprenörskap.

4. Slutsatser

Rapporten visar att innovation och entreprenörskap är ett starkt område i Göteborg, med flera aktörer på Chalmers och GU.

Välkända forskare inom området har identifierats, med tabeller som ger en överblick över organisatoriska grupper och individuella aktörerna på universiteten. Rapporten visar att seniora forskare har en internationellt bra ställning men att även unga forskare har en god ställning, med goda publikationer givet sin ålder, vilket lägger grunden för en fortsatt vital utveckling av området. Värt att notera är att identifierade forskare bedriver mer undervisning och tredjeuppgiften än vad tabellerna visar.

Rapporten visar också på det relativt stora antal mastersstudenter som tar sin examen varje år, cirka 140 personer. Efter examen har dessa individer givetvis en stor påverkan på näringslivet i framförallt Västsverige och Göteborg, när kunskapen och nya synsätt sprids och appliceras i företags-, och myndigheters -verksamhet.

Rapporten visar inte den bredd av dagliga aktivisterna som försiggår på respektive universitet, med doktorandkurser, seminarieserier, samarbeten med utbildning och forskning etc.

Avslutningsvis kan det konstateras är att varje grupps fokusområde skiljer sig åt. Det finns alltså ett värde att behålla autonomi i de enskilda grupperna för att på det sättet möjliggöra en fortsatt spännande och vital utveckling av forskningen, utbildningen och interaktionen med samhället.